

Soppe | Gundelach | Witbreuk
advocaten

‘M.e.r. is altijd in beweging’

Marcel Soppe

Actuele ontwikkelingen milieueffectrapportage

Onderwerpen:

- Ontwikkelingen in wet- en regelgeving
- Ontwikkelingen in jurisprudentie
 - M.e.r.-gebreken
 - M.e.r.- en smb-richtlijn

Ontwikkelingen in wet- en regelgeving

M.e.r.-regelgeving is dynamisch. Meer recent o.a.:

- Wet modernisering m.e.r. 2010
- Ingrijpende herziening Besluit mer in 2011

In de toekomst nog meer veranderingen...

Ontwikkelingen in wet- en regelgeving

A. Europese Commissie beraadt zich op modernisering m.e.r.-richtlijn. Mogelijke wijzigingen onder meer:

- Uitbreiden werkingssfeer bijlage I (verlagen drempels + nieuwe projecten) (bijlage I = onderdeel C Besluit mer)
- Wellicht herzien bijlage II-stelsel (o.a. optie harde drempels) (bijlage II = onderdeel D Besluit mer)?
- Eventueel duidelijke verplichting opname alternatieven in MER
- Wellicht regeling inzake houdbaarheid MER
- Ecologisch rapport

(Alterra-rapport, “Europees beleid voor milieueffectrapportage; Herziening van de EU Richtlijn project-mer” (i.o.v. ministerie I&M), februari 2012 (te downloaden van de site van Alterra): mogelijke consequenties van voorgestelde wijzigingen voor Nederland)

Ontwikkelingen in wet- en regelgeving

B. Omgevingswet: achtergrondnotitie bij de Kabinetsbrief
Stelselwijziging Omgevingswet (bijlage 3 bij Kamerstukken II
2011/12, 33 118, nr. 3) 9 maart 2012.

Enkele voorgestelde wijzigingen ter zake van m.e.r.:

- Geen lijstenstelsel voor plan-m.e.r.-plichtige plannen, maar open bepaling aansluitend bij formulering smb-richtlijn
- Inschakelen Commissie m.e.r. (toetsingsfase): wordt voor besluit-m.e.r.'s facultatief. Voor plan-m.e.r.'s blijft inschakeling Commissie m.e.r. verplicht

Ontwikkelingen in wet- en regelgeving

C. Introductie plan-m.e.r.-*beoordeling* voor

1. Plannen die kaderstellend zijn voor andere dan op bijlage I en bijlage II m.e.r.-richtlijn genoemde projecten (helen implementatiegebrek)
2. Plannen m.b.t. gebruik van kleine gebieden op lokaal niveau
3. Nieuwe plannen die alleen kleine wijzigingen betreffen ten opzichte van eerdere plannen (ook van een ander bestuursorgaan) en waarvoor een plan-m.e.r. is uitgevoerd

Alleen een plan-m.e.r. indien het plan aanzienlijke milieugevolgen kan hebben

Ontwikkelingen in wet- en regelgeving

D. Alternatieven:

- Plan-MER blijft verplicht
- Besluit-MER: alleen als bevoegd gezag dat voorschrijft. Kan i.i.g. achterwege blijven als reeds een plan-MER is opgesteld waarin alternatieven op voldoende detailniveau zijn beschreven

Ontwikkelingen in wet- en regelgeving

- Ontwikkelingen illustreren dat m.e.r. de gemoederen in wetgevingsland bezig blijft houden; de moderniseringsoperatie m.e.r. is nog (lang) niet ten einde

N.B.

- Opvallend: langere tijd overheerst negatieve attitude wetgever jegens het instrument m.e.r.
- Terechte houding? Rapport Universiteiten Utrecht en Groningen i.o.v. ministerie van Infrastructuur en Milieu: “Naar een toekomstbestendige m.e.r.; Lessen uit 25 jaar m.e.r. in Nederland en een verkenning van kansen en bedreigingen voor de m.e.r. in de nabije toekomst” (september 2011). Twee conclusies:

Ontwikkelingen in wet- en regelgeving

- Er is in de praktijk een hoge mate van overeenstemming over de substantiële rol van de Commissie m.e.r. in de kwaliteitsbewaking
- De neveneffecten van m.e.r. in termen vertraging en lasten worden in de praktijk veelal als beperkt ervaren; integendeel veelal versoepelt m.e.r. het draagvlak van het besluit

Ontwikkelingen in jurisprudentie

Belangrijke trend: m.e.r.-gebreken zijn steeds minder vaak fataal in een juridische procedure:

- AbRvS 8 februari 2012, nr. 201010565/1/T1/A4 (tussenuitspraak) en AbRvS 4 juli 2012, nr. 201010565/1/A4 (einduitspraak): ten onrechte geen informele m.e.r.-beoordeling verricht; reparatie middels bestuurlijke lus (zie ook AbRvS 4 juli 2012, nr. 201103782/1/T1/A4 en AbRvS 6 juni 2012, nr. 201113326/1/A1)
- AbRvS 21 september 2011, nr. 201004411/1/M2: verzuimd om informele m.e.r.-beoordeling te verrichten; rechtsgevolgen in stand gelaten vanwege zienswijze college op StAB-verslag en input ter zitting

Ontwikkelingen in jurisprudentie

- AbRvS 14 december 2011, nr. 201006895/1/M1: er is ten behoeve van Wm-vergunningverlening ten onrechte geen formele m.e.r.-beoordeling verricht. Tijdens beroepsprocedure alsnog m.e.r.-beoordelingsbesluit genomen (waarbij niet duidelijk is of wettelijke procedure is gevolgd); rechtsgevolgen worden door de Afdeling in stand gelaten

Ontwikkelingen in jurisprudentie

- AbRvS 17 augustus 2011, nr. 200909832/1/T1/R1: bestuurlijke lus om alsnog een opgesteld plan-MER aan appellanten te overleggen voor zienswijzen en zienswijzen te verwerken (zo nodig door bestemmingsplan aan te passen)
- AbRvS 18 juli 2012, nr. 201011201/1/R4: bestemmingsplan vernietigd vanwege niet hebben opgesteld van een MER, maar rechtsgevolgen worden in stand worden gelaten vanwege het thans geldende Besluit mer waarin m.e.r.-plicht recreatieve voorziening (grotendeels) is vervallen
- AbRvS 29 februari 2012, nr. 201002029/1/T1/R2: toepassing bestuurlijke lus om verweerder de mogelijkheid te bieden om de gebruiksmogelijkheden in het bestemmingsplan alsnog zodanig te beperken dat wordt aangesloten bij de uitgangspunten in het MER

Ontwikkelingen in jurisprudentie

- AbRvS 29 augustus 2012, nr. 201001848/1/T1/A4: verzuimd om ten behoeve van met elkaar samenhangende activiteiten waarvoor meerdere m.e.r.-plichtige besluiten moeten worden genomen, één MER te maken. Wegens strijd met art. 14.5 Wm beroepsgrond gegrond. Appellant heeft niet aannemelijk gemaakt dat milieugevolgen niet goed zijn onderzocht. In het MER voor bestreden besluit is op milieugevolgen van relevante activiteiten ingegaan. Geen aanleiding om bevoegd gezag op te dragen gebrek te herstellen.

Ontwikkelingen in jurisprudentie

Maar nog steeds principiële grenzen (o.a.) AbRvS 29 februari 2012, nr. 201003801/1/R2 en AbRvS 18 juli 2012, nr. 201011214/1/R4:

- Verzuim plan-MER op te stellen kan niet worden hersteld via bestuurlijke lus. Dit vanwege de aard van het gebrek, “in het bijzonder gelet op het stadium van de planprocedure waarop het MER aanwezig dient te zijn in verband met de afweging die met gebruikmaking van de uitkomsten van het MER in de planprocedure dient te worden gemaakt”.
- M.e.r.-beoordeling is nimmer alternatief voor plan-m.e.r. M.e.r.-beoordelingprocedure is “met minder procedurele waarborgen omkleed terwijl voorts aan een m.e.r. voor plannen andere inhoudelijke eisen worden gesteld dan aan een m.e.r.-beoordeling”.

Ontwikkelingen in jurisprudentie (m.e.r.- en smb-richtlijn)

- AbRvS 27 juni 2012, nr. 201101874/1/A4: onder verwijzing naar HvJ EU 17 maart 2011, C-275/09 concludeert de Afdeling dat er alleen dan sprake is van een project in de zin van de m.e.r.-richtlijn als de werken of ingrepen die plaatsvinden de materiële toestand van de plaats veranderen. Een vergunning die ziet op een te wijzigen gebruik van een bestaand spoor heeft daarom geen betrekking op een project in de zin van de m.e.r.-richtlijn en valt daarmee ook buiten de reikwijdte van die richtlijn.
- AbRvS 8 februari 2012, nr. 201100875/1/R2: na uitvoerige beschouwing over de smb-richtlijn en de daarin opgenomen verplichting tot het beschrijven van alternatieven (waarbij betekenis wordt toegekend aan de Guidance Document smb-richtlijn), acht de Afdeling het met die richtlijn verdedigbaar dat er in het MER is volstaan met beschrijven één locatiealternatief.

Ontwikkelingen in jurisprudentie (m.e.r.- en smb-richtlijn)

- Blijft onduidelijk of alternatieven verplicht in besluit-MER moeten worden beschreven. Zie o.a. HvJ EU 24 maart 2011, zaaknr. C-435/09 (wel plicht) en HvJ EU 16 februari 2012; C-182/10 (vermoeden dat die verplichting er niet is). Van belang voor houdbaarheid Nederlandse m.e.r.-regelgeving (zoals artikel 1.11 Chw) en voorstel Omgevingswet (alleen alternatieven als bevoegd gezag dat voorschrijft)
- HvJ EU 20 oktober 2011, zaaknr. C-474/10: er lijkt zowel in de voorfase m.e.r.-procedure als in fase na opstellen MER een rol te zijn gegarandeerd voor een onafhankelijke instantie die objectief toetst. Betwijfeld kan worden of huidige en toekomstige Nederlandse m.e.r.-regelgeving hiermee voldoende rekening houdt. Zie annotatie Backes/Soppe AB 2012/1

Ontwikkelingen in jurisprudentie (m.e.r.- en smb-richtlijn)

- HvJ EU 22 maart 2012, zaaknr. C-567/10: zinsnede “door wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen voorgeschreven plannen en programma’s” (art. 2 sub a smb-richtlijn) impliceert niet dat het moet gaan om verplicht vast te stellen plannen en programma’s, maar om plannen en programma’s waarvoor de procedure van totstandkoming wettelijk is gereguleerd. Artikel 7.2a lid 1 Wm dient aanpassing. Bijvoorbeeld provinciale inpassingsplannen vallen onder reikwijdte smb-richtlijn.

Soppe Gundelach Witbreuk advocaten

Postbus 239

7600 AE Almelo

T: 0546-898246

F: 0546-457941

Marcel Soppe

M: 06-53268414

E: m.soppe@soppegw.nl